

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

95. An detur casus, in quo Inquisitores possint torquere reum, & non
imponere abiurationem de vehementi? Et an licet reus fuerit tortus, possit
ei imponi abiuratio tantum de levi, Ex p. 4. tr. 8. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Et Potestate Inquisitorum. &c. Ref. XCIV. &c. 451.

RESOL. XCIV.

An Inquisitores possint indicere purgationem, vel abjuratorem propter insaniam?

Et an sola infamia sufficiat ad inquirendum, & procedendum in crimine hæresis?

Et an infamia ad indicendam purgationem in crimine hæresis probetur per testes inhabiles?

Et an verò in causa hæresis infamia afficiat, quando ortum habuit ab æmulis, & vilibus hominibus? Ex p. 4. tract. 8. Ref. 82.

§. 1. **R**espondeo quòd ex cap. inter sollicitudines, de purgat. canon. potest indici purgatio propter solam insaniam, ut docet Rosella ver. hereticus, n. 2. Deltius in disquis. lib. 5. sect. 13. ver. sed de infamia. Sylvestre ver. heret. 2. n. 10. & alij. Imò tenet Patamus de orig. Inquis. lib. 3. q. 4. n. 26. & Pegna in direct. p. 2. comment. 82. solam insaniam, seu diffamationem cunctis adminiculis sufficere non solum ad purgationem, sed etiam ad abjuratorem.

2. Nota tamen quòd non quilibet infamia ad purgationem indicendam sufficit, sed illa tantum, quæ publica sit & gravis, & vehemens, ut ex dicto capite inter sollicitudines docet Gabriel lib. 1. conf. 160. n. 4. Pegna in direct. p. 3. comment. 38. Decianus in tract. crim. lib. 5. cap. 48. n. 8.

3. Unde ex his à fortiori contra aliquos apparet, dicendum esse solam insaniam sufficere ad inquirendum & procedendum in crimine hæresis, & ita docet Zanchinus de heret. cap. 1. n. 3. Vmbertus Locatus in praxi Inquis. ver. accusatio, §. ponamus, & ibi Mandolus in addit. lit. O. ubi asserit generaliter quòd fama succedit loco accusatoris, & sufficit ad inquirendum.

4. Difficultas est an infamia ad indicendam purgationem in crimine hæresis probetur per testes inhabiles? Ego contra Vmbertum Locatum in praxi ver. diffamatis, sub n. 3. & Eymericum in direct. par. 2. q. 57. n. 2. puto non probari per testes inhabiles, & ita docet Peña in direct. ubi sup. comment. 82. nisi essent plures quàm duo, & deponerent verisimilia. Vide eundem Pegnam in direct. par. 3. comment. 19.

5. An verò in causa hæresis infamia afficiat quando ortum habuit ab æmulis & vilibus hominibus, vide Pegnam ubi sup. comment. 82. Simancam in cathol. instit. tit. 56. n. 7. & in enchirid. tit. 54. n. 4. Oldradum consil. 210. n. 9. Gabrielem lib. 1. consil. 160. n. 5. & alios penes ipsos negativam sententiam docentes.

RESOL. XCV.

An detur casus in quo Inquisitores possint torquere reum, & non imponere abjuratorem de vehementi?

Et an licet reus fuerit tortus, possit ei imponi abjuratio tantum de levi? Ex p. 4. tr. 8. Ref. 110.

Quoad hoc §. 1. **V**idetur negativè prima facie respondendum, per ea quæ habentur in Instructione Madrilensi, anno 1561. cap. 46. 47. & 48. ubi dicitur contra reos, qui per indicia non possunt absolvi simpliciter ab instantia, seu accusatione, procedendum esse vel per purgationem, vel per abjuratorem, vel per torturam. Ergo quoties Inquisitores possunt torquere reum, si nolunt, possunt ei imponere abjuratorem.

2. Sed his non obstantibus contrarium dicendum est cum Pegna in direct. Inquis. part. 3. comment. 39. ubi sic ait: Non diffiteor evenire sæpe posse ut alia indicia concurrant contra reum, ex quibus non possit tunc

imponi abjuratio de vehementi, cum ea sit gravissima poena ob periculum relabendi; ea tamen indicia sufficientia judicabuntur ad torturam infligendam, quæ non est adeò periculosa, ut per eam indagetur veritas, & ab ore ipsius delinquentis, si fieri potest, habeatur, ut tunc severius possit procedi ad infligendam abjuratorem, & alias poenitentias. Ita ille. Non est igitur absolutè verum, eo ipso quòd reus potest torqueri quòd possit ei indici abjuratio de vehementi, ut male olim dicebat quidam vir doctus. Nam, ut visum est, aliquando dantur indicia sufficientia ad torturam, & non ad abjuratorem de vehementi.

3. Ad instructionem verò Madrilianam respondeo quòd loquitur de eo quòd communiter accidere solet.

4. Notandum est etiam contra quemdam virum doctum, quòd licet reus fuerit tortus, potest ei imponi abjuratio tantum de levi, ut patet clarè apud Cantezan in 99. crim. cap. 1. de heret. n. 95. & Genuensem in praxi cap. 18. n. 13. & cap. 78. n. 12.

RESOL. XCVI.

An Inquisitores possint indicere abjuratorem de vehementi, & punire tanquam credentes hæreticorum illos, qui semel, vel bis assistunt concionibus, vel conventiculis hæreticorum? Ex p. 4. tr. 8. Ref. 93.

§. 1. **A**ffirmativè videtur respondendum, quia ex actu geminato crimen videtur ad consuetudinem trahi, ex quo fundamento asserunt Archidiaconus, Geminianus, Io. Andr. & alij in cap. quicumque, §. heretici, ver. credentes, de heret. in 6. Zanchinus de heret. cap. 3. n. 6. Repertor. Inquisitor. ver. credentes, §. ponamus, qui bis audiunt hæreticorum conciones, censendos esse eorum credentes. Vide etiam Calderinum tract. de heret. cap. 3. n. 4. asserentem quòd si quis ierit plusquam semel ad audiendum hæreticos, dicitur eorum credens.

2. Verum ego contrariam sententiam tenco cum Soula in Bull. Cane, cap. 2. disp. 8. n. 10. Suarez de fide disp. 24. sect. 3. n. 3. & alij cum hac tamen limitatione, ut non procedat in terris Catholicorum, nam in his, si aliquis intelligat occulta conventicula ab hæreticis celebrari, & illuc vadat, etiam si semel, & hoc Inquisitoribus non denunciaret, suspicione hæresis non carebit. Et ita docet Pegna in direct. Inquis. p. 2. q. 50. ver. si & plurimum Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 15. q. 1. & alij. Igitur ex dictis puto assistentem concionibus hæreticorum per duas vices, incurrere tantum in suspensionem levem de hæresi, non autem vehementem, ut in specie notat Soula loco cit. ergo non potest ei indici abjuratio de vehementi. Si autem, ut dictum est, hoc efficiat in terris Catholicorum, puto supradictum incurrere suspensionem vehementem, & de vehementi abjurare debere, nisi ignorantia, vel alia circumstantia facti, & qualitas personæ in contrarium concurreret.

3. Non desinam etiam hic adnotare, quòd etiam Antonius Sanctarellus in tract. de heresi cap. 11. dub. 3. n. 31. docet, eum, qui tantum semel interfuit hæreticorum concionibus, quamvis non reputetur, credens hæreticorum esse, tamen de hæresi suspectum, quòd etiam docuit Campegius in annot. ad Zanchinum cap. 3. n. 6. quem omnino vide.

RESOL. XCVII.

An Inquisitores possint compellere, ut abjurantes de levi abjurent generaliter omnem hæresim? Ex p. 4. tract. 8. Ref. 68.

P p 4 Negativè